

Kunnskapsdepartementet

Oslo 07.04.17

Vår ref: U – 69

Høringsvar Forslag til forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger

NFF ønsker i det følgende å kommentere styringssystemet, sammensetningen av programgruppen for fysioterapi og fremdriftsplanen noe overordnet, og kommenterer innholdet i forskriften mer detaljert.

Nytt styringssystem

- NFF støtter at man får en felles overordnet rammeplan for alle de 19 helse- og sosialfagutdanningene gjennom forskrift. Dette vil bidra til felles minimumskompetanse på et sett av områder som styrker samhandling mellom profesjonene og kan bidra til «pasientens helsetjeneste».
- NFF er enig i KDs begrunnelser for å fjerne nåværende rammeplan for fysioterapeututdanningen, og mener at nasjonale retningslinjer vil bidra til nødvendig nasjonal styring av den enkelte profesjonsutdanning på et lavere, men mer aktivt nivå enn nå.
- Nasjonale retningslinjer for hver enkelt utdanning, utarbeidet av en nasjonal programgruppe for fysioterapi, og med representanter fra praksisfeltet, vil kunne bidra til studieprogrammernes dynamikk og relevans.

Programgruppens sammensetning

Programgruppene for den enkelte utdanning ser ut til å få stor innflytelse over fysioterapeututdanningene i fremtiden. Sammensetningen av gruppen – og hvordan representantene har mulighet til å være i dialog med det/de miljøene man representerer, er derfor viktig. Det er også viktig at programgruppen ser hen til/har en forståelse av utdanningsløpene og utdanningstilbudene bachelor – videreutdanning – master, og at representantene i programgruppen kan tilbakeføre kunnskap fra arbeidet i gruppen til etter- og videreutdanning.

- NFF mener at representantene fra utdanningsinstitusjonene kan forankres i Profesjonsrådet for fysioterapi. Der møtes studieledere fra bachelor- og masterutdanningene to ganger i året. Det er naturlig at forslag til retningslinjer diskuteres i dette rådet underveis.
- NFF mener at NFF som organisasjon må ha en representant inn i programgruppen. NFF har mer enn 10.000 medlemmer, som representerer hele bredden av fysioterapiutøvelsen. Gjennom et stort organisasjonsapparat med mange møtepunkter,

har NFF mulighet for å diskutere forslag til retningslinjer på en grundig måte – og med mange aktører i tjenesten. NFF har også en betydelig etterutdanningsvirksomhet og har godt kjennskap til hva tjenesten etterspør og hva fysioterapeuter har behov for å kunne yte gode, relevante og kunnskapsbaserte tjenester. Ca 1000 fysioterapeuter deltar årlig på ett eller flere av NFFs kurs.

- NFF mener at det vil bli utfordrende å få representanter fra helsetjenesten som bidrar til praksisfeltets representativitet. Én representant fra kommunehelsetjenesten, eller en fra ett helseforetak kan bringe inn den bestemte kommunens/helseforetakets behov, uten at det sier særlig mye om behov i andre kommuner/helseforetak. Her vil en representant fra NFF kunne bidra til økt representativitet samlet sett.

Fremdriftsplan

- NFF mener fremdriftsplan er svært ambisiøs og noe urealistisk.
  - Det er svært uheldig at programgruppene oppnevnes før høringsfristen er gått ut. Dermed får høringsinstansene i praksis ingen mulighet til å kommentere programgruppens sammensetning.
  - Nye retningslinjer skal utarbeides på ca seks mnd fra mai til november 2017, hvorav to faller sammen med sommerferie. NFF mener det bør brukes noe mer tid på et så viktig arbeid.
  - Det forutsettes at utdanningene skal revidere programplanene sine – på samme tid, året etter. Avhengig av detaljeringsgraden i retningslinjene, kan dette bli svært kort tid!

Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger

§ 1 Virkeområde og formål

- NFF støtter formålet med forskriften om å sikre praksisnære og forskningsbaserte utdanninger med høy faglig kvalitet og relevans.
- NFF mener det er svært uklart hvilket detaljeringsnivå de nasjonale retningslinjene skal ha for – sammen med forskriften - å sikre at «institusjonene legger til rette for helse- og sosialfagutdanninger med helhet og sammenheng mellom fag, emner, teori og praksis, samt undervisningsmetoder og vurdering av studentene».
- NFF ønsker ikke at utdanningsinstitusjonene skal pålegges å gjøre ting «likt» når det gjelder å skape sammenheng mellom fag – emner – teori – praksis – undervisningsmetoder - vurdering. En slik sammenheng må skapes på ulike måter på den enkelte utdanningsinstitusjon, avhengig av rammebetingelser og kontekstuelle faktorer.

§ 2 felles læringsutbytte

- NFF mener at læringsutbyttebeskrivelsene dekker viktige aspekter av kompetanse som bør være felles for alle profesjoner innen helse- og sosialfag, med unntak av ett: brukervedvirkning.
- NFF mener at brukere/pasienter skal sikres innflytelse og innvirkning på det tilbudet som gis, og at det bør formuleres et læringsutbytte som mer eksplisitt ivaretar brukervedvirkning.

§ 3 Praksisstudier

- NFF mener at en av de største utfordringene når det gjelder praksisplasser i dag, er tilgangen på relevante og kvalitetssikrede praksisplasser. Spesialisthelsetjenestelovens § 3-5 forplikter kommunene og spesialisthelsetjenesten til å ta del i undervisning og praktisk opplæring av helsepersonell. Det viser seg imidlertid svært vanskelig å få kommunene til å påta seg veiledningsoppgaver for studenter. NFF mener det har liten hensikt å stille krav til kvaliteten på praksisstudiene uten at tilgangen på praksisplasser er sikret. Det bør ikke være den enkelte utdanningsinstitusjon sitt ansvar alene å få til avtaler med det enkelte praksissted. NFF etterlyser initiativ fra KS som kan bidra til at kommunene, på lik linje med helseforetakene, ser undervisning og veiledning som en del av sitt ansvar og sine oppgaver.
- NFF hadde ønsket bruk av sterkere virkemidler for muligheten til å etablere avtaler med gode praksisplasser, inklusive praksis innen selvstendig næringsdrift/avtalefysioterapi. Vi etterlyser en oppfølging av anbefalingene fra «Praksisprosjektet», nedfelt i praktisk handling.
- NFF vil også understreke at utdanningsinstitusjonene ikke kan ta ansvar for at tjenesten som gis på praksisstedet er kunnskapsbasert. På hvilket grunnlag kan man det? Utdanningsinstitusjonene har ingen virkemidler og/eller sanksjonsmuligheter om tjenesten ikke er kunnskapsbasert.

§4 Nasjonale retningslinjer

- NFF oppfatter at man dels ønsker å sikre likhet nasjonalt, dvs at kompetansen til en kandidat skal være den samme uavhengig av utdanningssted. Og dels skal det være rom for regionale tilpasninger ut fra hva som er behovene i tjenesten i den aktuelle landsdelen. Hvor langt inn i studieplanen(e) skal de nasjonale retningslinjene gå?
- NFF ønsker ikke «standardisering» av utdanningene, og mener at utdanningene må få stor grad av autonomi når det gjelder å utarbeide best mulig utdanninger ut fra sin regionale kontekst og sine ressurser faglig og pedagogisk. Sluttkompetansen hos en fysioterapeut bør selvfølgelig være lik nasjonalt, men hvordan man kommer dit, kan – og bør løses ulikt.
- NFF ønsker ikke at retningslinjene skal føre til felles emner og de samme læringsutbyttene på emnenivå. Selv om det kan bidra til at studentmobilitet mellom utdanningsstedene blir enklere, vil det gå på bekostning av den enkelte institusjons autonomi og faglige profil, samt tjenestens behov i den aktuelle landsdelen.

Dette høringsvaret er sendt elektronisk på www.regjeringen.no/id2527734